

Páté píkázání: Cti své rodiě.

Poádí v lekci

6

Úvodní slovo a kapitola „Jak s pípravkou pracovat“ k Desateru [jsou k dispozici v pdf](#).

Téma

- Važ si rodiě, cti je a nezlehuj. Hospodin ti ukazuje, co dobrého ti p edávají. Sám na to navazuj a neztratíš se v život?.

Cíle

- Dít? si uv domí: Mám rodiě a p átele, kte í m? mají rádi. Mám je rád, chci se jich držet. D?kuji za n? Pánu Bohu.
 - D?ti uslyší: Je dobré sdílet, emu rodiě v? í, o? jim v život? jde.
 - D?ti se p?esv d í: U rodiě? je na co navázat. Na rodi ích je také n?co dobrého.
-

Pro u?itele

Poznámky k píkázání

- **Cti** – je jediný imperativ v píkázáních. Ctít – v bibli znamená *nezlehovat, vážit si*. Nejde o nekritické uctívání. Ctít rodiě znamená *ponechat jim váhu, brát je vážn?, nepodceovat*. Taková úcta není samoz ejmá, automaticky daná ani vrozená.
- I píkazem „cti“ je osloven nejprve Boží lid jako celek. Po ítá se tedy nejprve s kolektivním d dictvím a výhledem (vyvedl jsem t? z otroctví na cestu do zaslíbené zem?, proto „cti, Izraeli,“ výhled daný otc? m), z n?hož pak ?erpají jednotlivci. Píkázání je **pro dosp?lého**, pro zralého vyznava?e (není myšleno jako bi? na d?ti), pro toho, kdo si ujasnil i sv?j vztah k Hospodinu.
- **Otec a matka** – rodiě jsou p edm?tem úcty zejména jako ti, kdo další generaci p edávají zaslíbení, daná otc?m, a sm?r cesty víry.
- **Zem?, kterou ti dává Hospodin – tj. zaslíbená**. Je dobrá, prostorná, svobodná, bezpe?ná, je místem pokoje a spravedlnosti, zároveň je to cíl putování vysvobozeného, spaseného lidu víry (Ex 3,8).
- Co je zem? zaslíbená pro k?es?any, dnes? Místo, kde se Boží zaslíbení setkává uprost ed života na zemi s naší odpov?dí. Tady prožíváme, že Boží sliby nejsou chyby ani neuskute nitelné sny. Prostor svobody, nových možností, pokoje, spravedlnosti a bezpe í vzniká tam, kde se p?iblížilo Božího království – a lidé to vzali vážn?.
- **Dlouho živ** – jde o budoucnost Božího lidu v zaslíbené zemi. Tato budoucnost se otevírá, když se následující pokolení drží sm?ru, o který zápasili otcové. V pátém píkázání jde o rozpoznání, že Boží ? iny a sliby mají budoucnost – a naše budoucnost spo?ívá v tom, když se tohoto sm?ru, této cesty budeme držet.

Poznámky k p íb?hu

- **Roli otce** p íb?h up?es?uje ve v. 5: Abraham s d?v?rou a odvahou uposlechl Hospodinovo pozvání k cest? do zaslíbené zem? (srvn Gn 12,1nn) a celý život zápasil o to, aby držel sm?r této Boží cesty. Hled?l si píkázání a na?ízení, tedy sm?rovek, která cestu tohoto zaslíbení vyty?ovaly. Když se

Hospodin zjevuje Izákovi, potvrzuje – to je na Abrahamovi „úcty?hodné“ z mého pohledu.

- **Návaznost p?íb?hu otce a syna** je zd?razn?na opakováním a rozvíjením p?ízna?ných praoteckých znak?: Abrahamova i Izákova existence je nezajišť?ná, jsou hosté (i jméno Gerar znamená „Pobývání“, „Hostování“), ješt? nejsou u cíle, nemají kde natrvalo složit hlavu. Opakuje se hlad (srvn Gn 12,10nn). Izák p?ebírá pé?i o vodní cisterny, které z?ídili služebníci jeho otce. Vykopává to, co nep?ející sousedé zasypali. Obnovuje tradici žití v zaslíbené zemi. „Prokopává se“ k hodnotám, které zanechal otec, a navazuje na n? (dává jména – v. 18).
- **Jak se Izák zorientuje v konfliktu o studny?** – Jako ten, který sdílí víru ve smysluplnost hospodinovského „projektu zaslíbená zem?“. Má proti sob? Pelištejce („Válcova?e zaslíbené zem?“) a je dost mocný, aby si životní zdroje – vodu – obhájil vlastními silami (srvn v. 13-14). Nicmén? se rozhoduje a jedná jako ten, který jde v otcových stopách, a tak pochopil, o? jde v zaslíbené zemi: Ne násilím hájit a prosazovat vlastní zájem a životní prostor, ale vytrvale a s nad?jí hledat pokojné ?ešení, p?estože se ovoce tohoto úsilí nedostaví hned. Proto obnovuje staré studny a hledá nové – a t?etí studni dává vyznava?ské jméno „Rechobot“ – te? se ukázalo, že v zaslíbené zemi je dost životního prostoru pro všechny.
- Tehdy se mu ukázal Hospodin jako „B?h jeho otce“, a stvrdil mu, že **jde cestou, která má budoucnost**. A jeho p?ístup vposledu p?esv?dí i dosavadní protivníky – p?ijdou za ním uzav?ít smlouvu – respektují ho jako dárce požehnaného zp?sobu života (26-31).
- **Záv?re?ný nález ?erstvé pramenité vody** (v. 32-33) stvrzuje – když syn Izák zápasil o v?rnost odkazu otce, našel nejen prostor, ale i „vodu živou“ – jako pozdrav ze zaslíbené budoucnosti.

V ?em je p?ikázání osvobodivé?

- Respekt k hodnotám, o které zápasili rodi?e, není b?emenem. P?ikázání staví vztah rodi?e – d?ti do perspektivy Hospodinova povolání a zaslíbení.
- Otevírá o?i pro to, o? rodi?e zápasili a na? je pot?eba navázat, i když nám to rodi?e nep?edali. Tradice není v pohledu p?ikázání samopohyb, ale úkol pro další pokolení najít si samostatn? cestu k nosným hodnotám rodi?? – vykopat je z jejich zasutosti, hájit je.
- P?ikázání pomáhá uv?domit si, že rodi?e nejsou bezchybní, a p?esto je ctím. Nejde o slepou, nekritickou poslušnost rodi?ovských autorit. Ctít neznamená p?ebírat jejich selhání a p?edsudky (Izák v dob? hladu neutekl do Egypta).
- Také není vždy lehké „unést“ své rodi?e, p?esto to má zaslíbení. Rabíni u?í „Nemusíš jezdit do Izraele, m?žeš si ud?lat zaslíbenou zemi doma, když budeš ctít otce a matku.“ Lidé, kte?í mají komplikovaný vztah s rodi?i, (z n?jakého d?vodu se o n? nezajímají, nectí je) – pak nejsou schopni žít svobodn?. Nevy?ešený vztah se jim po?ád vrací, zasahuje ostatní vztahy. Pokud však dáme na p?ikázání, zaslíbení „abys byl dlouho živ“ nám ?íká, že náš život bude mít smysl. Ctít rodi?e – to ?lov?k ned?lá p?irozen?. Jak praví židovská tradice, je to nejt?žší p?ikázání. Ale má budoucnost.
- P?ikázání umožňuje vážit si t?ch, kdo pe?ují o své rodi?e ve stá?í.

Úskali

- V pom?rech zem?d?lské spole?nosti, kde se d?ti u?í životním dovednostem od rodi??, bylo toto p?ikázání samosebou srozumitelné a p?ijatelné. Dnes díky rychlému postupu technických vymožeností tato samoz?ejmost zmizela. D?ti mají spíš zkušenost, ?emu všemu sta?í lidé nerozumí. Chápeme?li p?ikázání v perspektiv? „cesty z otroctví do zaslíbené zem?“, m?že vyniknout, že p?ikázání nepo?ítá s automatickou p?ijatelností. Umož?uje sd?lit d?tem: Rodi? není „blbe?ek“, když n??emu nerozumí.
- Zkuste si formulovat, jak zn?jí jiná zd?vodn?ní, pro? má ?lov?k ctít své rodi?e, a uv?domte si, jaký to nese s sebou problém. (Nap?. Postarám se o n?, protože se o m? dobře starali – to nem?že ?íci každý.)
- Ctít rodi?e neznamená ždímat z d?tí pozitivní emoce – d?ti p?ijímáme i s tím, že jsou na své rodi?e našťvaní, n?co jim na nich vadí. M?žeme jim sd?lovat své p?esv?dčení, že rodi?e mají sice své chyby, a p?esto je máme ctít. Pro d?ti to znamená také rozlišovat, co je na rodi?ích hodno následování (sami se ale p?íkrých soud? zdržme!)

- V dnešní době je poměrně běžná rodina neúplná. V hovoru s dětmi pečlivě naslouchejme, přijímejme děti i s jejich vztekem, smutkem nebo starostmi a idealizací nepřítomného rodiče.
- Někdy se může také stát, že se některý z rodičů chová patologicky (násilí, alkoholismus). Patologické jednání smíme/máme odsoudit, pokud ho dítě zmíní, pozor však na paušální odsuzování osoby rodiče. Členové sboru se mohou/mají stát přijímajícími osobami, které dítětem nabízejí bezpečné místo.
- Je možné, že se během vyučování dovíme něco o rodinách svých dětí, o vztazích dětí k rodičům. Je velmi dítětem naší povinností udržet v tajnosti to, co nám bylo sděleno a nikde to nezveřejňovat (pokud to samozřejmě není oznamovací povinnost při podezření na trestný čin).
- Nejmladším dětem nezpochybujte jejich rodiče a jejich lásku (i kdybyste měli své pochybnosti), pokud ikázání neproblematicky (chyby rodičů atp.).

Odkazy

- Pro střední a starší školní věk můžete využít [Pozvání na cestu SZ I, Spory o studn?](#)
- Se staršími dětmi můžete přečíst z knížky Sv. Karáska „Boží trouba“ příběh ze školy, vztahující se k 5. přikázání.
- Inspirace: Pohádka Miloše Macourka o holčičce, která vygumovala maminku.
- Obrázek – maminka s dítětem – ve zpravěníku BTS str. 64.

Pro děti

Rozhovor pro předškolní

S nejmladšími dětmi si budeme vyprávět o přikázání „Cti otce svého i matku svou“ bez použití katechetického příběhu tak, abychom probrali jejich zkušenosti, pomohli jim uvědomit si a vyslovit, jak se mají s rodiči rádi, čeho si na rodičích váží (v čem je vlastně ctí) a nakonec za rodiče společně poděkovali. Opět budete samozřejmě muset improvizovat, nabízíme vám otázky (a možné dětské odpovědi) tak, abyste se mohli na rozhovor připravit. Zkuste si také na otázky odpovědět pro sebe sami.

Podle zkušenosti s dětmi, které máte před sebou, některé otázky klidně vynechejte, jestli máte pocit, že na ně děti nedokážou odpovědět. Pokud máte před sebou velmi malé děti kolem tří let, zestrůnete práci na body – máme rodiče, máme se s nimi rádi, děkujeme za ně Pánu Bohu.

Dnes si budeme vyprávět o dalším Božím přikázání, a to se týká naší rodiny.

- **Kdo patří do rodiny?** (Maminka, tatínek, sourozenci.) **Kdo ještě?** (Babička, dědeček, bratřenci, atd.) **Ještě někdo?** (Děti mohou zmínit třeba i domácí zvíře, to jim nevymlouvejte, pokud to dítě tak vnímá, je to v pořádku.) Členy rodiny můžete například schematicky kreslit na papír nebo použijete figury z flanelografu, postavičky z lego, loutky, dětské figurky atd.
- **Patří do rodiny ještě někdo, třeba kmotři? Kdo jsou to kmotři, víte, kdo je váš křestní kmotr? Patří do rodiny i přátelé, kamarádi? Proč patří do rodiny?**

(Při přípravě jsme si uvědomili, že ne každé dítě má ideální nebo úplnou rodinu, proto jsme chtěli rozšířit pozornost i na další „členy rodiny“, na pozitivní osoby v okolí dítěte, ve sboru. Uvědomili jsme si, že sbor může také poskytovat dětem rodinnou atmosféru a podporu. Pokud o takových problémech děti ve vaší nedělce víte, veďte takto děti k tomu, aby si uvědomily, kdo je jejich podpora, „rodičovská figura“, kdo je má rád.)

Tolik lidí, kteří nás mají rádi!

- **A jak vlastně poznáme, že nás mají rodiče rádi?** (Pokud by se odpovídalo jen k tomu, co všechno rodiče dovolí nebo dají, pak je můžete korigovat otázkou např.: Když vám rodiče něco zakážou (nedají, co chcete) – mají vás rádi, nebo ne? Proč?) **A co vy, jak vy dáte najevo rodičům, že je máte rádi?**
- **Vyměnil byste svoje rodiče?** (Otázka může být vhodná třeba i tam, kde se ukáže, že děti mají s rodiči nějaké konflikty např. ohledně pravidel apod, aby si děti uvědomily, jak ten spor je/není závažný.)
- **V čem byste se chtěli rodičům podobat? V čem byste chtěli být jako táta nebo máma?**

(Jde o to, aby si děti uvědomily, v čem na rodiče navazují, co od rodičů pozitivního přebírají. Pokud vás nějaká odpověď zaskočí, zkuste se nejprve zeptat „A proč?“ a dejte dítěti možnost, aby svoji odpověď rozvinulo, někdy na první poslech myšlenkový pochod dítěte nepochopíme, přijde nám divný, ale dítě to má promyšlené. Odpovědi neopravujte; pokud máte pocit, že si z vás dítě stěhlí, stačí se zeptat „Opravdu?“ a dále to nerozmazávat.)

Podívejte se s dětmi o to, v čem se chcete podobat svým rodičům vy.

- **Už vás někdy napadlo poděkovat za rodiče Pánu Bohu? Za co byste chtěli poděkovat?**

Zakonepte společnou modlitbou – pokud jsou děti zvyklé se modlit samy, mohou poděkovat za to, že si na rodičích vážící, případně formulujte to, co děti řekly. Proste také za děti bez rodičů. A za všechny rodiče, aby měli své děti opravdu rádi.

Pomůcky: figurky nebo papír a fix, pastelky a pracovní listy pro děti.

Dětem rozdejte pracovní list, aby do něj nakreslily svou rodinu. Návrh pracovního listu pro předškoláky k „Cti otce i matku“: velké srdce (tlustá linka), do kterého se vejde obrázek rodiny, nad srdcem/kolem srdce bude nápis Milý Bože, děkuji ti za rodiče! (tiskací, snadno čitelné písmo).

Vyprávění (s motivací)

- Co umíte vaši rodiče? Co na nich obdivujete?
- Umíte udělat, vymyslet, vyprávět něco, co někdo jiný neumí?
- Povídají si o tom s vámi?
- Myslíte, že je to důležité i pro vás?

Pro mladší

Když byl Izák malý kluk, koukal, jak táta Abraham kope studny.

Proč to děláš, tati?

Aby naše ovčáky a velbloudi měli kde pít. Bez vody se nikdo naživu neudrží.

Byla to velká práce – najít místo, kde se při dešti udělá velká louže. Potom vykopat díru, kam voda nateče, vyzdít kameny a uzavřít poklopem. Tak zůstane dlouho po dešti voda studená a čerstvá.

Ale táto, napadlo jednu Izáka, tyhle pastviny p?ece nejsou naše. Až sbalíme stany a p?jdem pást jinam, co bude se studnou? Pro? si nekoupíš zahradu jako soused Abímelek, a neud?láš studnu na ní? To by bylo jist?jší.

Milý Izáku, zastavil se Abraham, moc rád si s tebou o t?ch studnách povídám. Víš, já v??ím Pánu Bohu. A ten mi slíbil, že práv? tahle zem? je dobrá pro nás, pro naše d?ti a pro naše ove?ky a velbloudy. Tady je máme pást. Nejde kolem ní postavit plot. Není naše jako sousedovic zahrada. Ale pro mne je d?ležit?é, že nám ji Pán B?h slíbil. Je to zem? od n?j slíbená – a to mi sta?í.

Pak ub?hla léta. Izák už nebyl malý kluk. Vyrostl. Táta Abraham um?el a Izák sám chodil po té zaslíbené zemi. Hledal pastvu ove?kám. A m?l jich ?ím dál víc. A taky m?l stráž?e, které je hlídaly. Byl mocný, bohatý...

Jednou p?išel na místo, kde kdysi táta Abraham kopal studny – a studny byly zasypané. Odkud budou ove?ky pít?

To ud?lali Pelištejci, pane, že prý tu nemáme co d?lat, povídá nejsiln?jší strážný.

Máme jít a dát jim výprask, a? si pamatujou, že naše studny mají nechat na pokoji?

Izákovi se to nejd?ív líbilo. Takhle by to ur?it? ud?lal i soused Abímelek. Ale pak si vzpomn?l, co ?íkal táta Abraham.

Tahle zem? je slíbená od Pána Boha. A náš B?h nechce, abychom se o ni prali, nebo si ji brali násilím.

Ne, ne. Byla to d?ina pro tátu, a já tu d?inu zvládnou taky, ?ekl Izák.

S pomocníky vyházeli hlínu ven, studnu vy?istili a opravili.

Jenže Pelištejci p?išli a za?li se hádat:

Ta voda je jen pro naše ovce!

Nejsiln?jší strážný už si leštil me?:

Máme jít a dát jim výprask, a? nechají naši vodu na pokoji?

Ne ne, povídá Izák. To by se tátovi Abrahamovi nelíbilo. P?jdem o kus dál, za kopec, však tam máme studnu taky.

A zas s pomocníky vyházeli hlínu ven, studnu vy?istili a opravili.

Jenže jen co se v ní objevila voda, zas p?išli Pelištejci a za?li se hádat:

Ta voda je taky naše!

Tak p?jdem ještě o kus dál, povídá Izák. Táta v??il, že je tu místa dost pro všechny. A já tomu v??ím taky.

Nejsiln?jší strážný si klepal na ?elo, pro? už se do Pelištejc? dávno nepustili, ale tak, aby to Izák nevid?l. A Izák je vedl dál.

Tady budem kopat, povídá.

Vykopali studnu – a objevili pramen. Byla to krásná voda. A Izák se zaradoval:

Dáme té studni jméno „Místa dost“. Protože Pán Bůh slíbil, že tady v té zemi bude místa dost pro každého, a nemusíme se tu hádat. Pojďte všichni ochutnat, jaká je to dobrá voda! Pro lidi i pro ovečky!

A když postavili stany a napojili žíznivé ovečky, děkoval Pánu Bohu:

Děkuju za dar téhle země. Děkuju za vodu a místo k dobrému životu! A děkuju ti za tátu Abrahama, který mi to všechno ukázal.

Akce–aktivity (motivace)

Řekněte dětem, aby si donesou fotky rodičů, prarodičů, lidí, kteří jsou pro ně důležité.

Nejprve mluvte o tom, čeho si na nich děti cení, váží, a také čím je štve, co se jim nelíbí... *(Když budete mít jako katecheti své fotky a zapojíte se do hovoru, bude atmosféra spontánnější!)*

Dále můžete nad fotografiemi hovořit o „předávání a navazování“ a popř. si je třídít podle okruhů:

- Kdo předává lásku?
- Kdo předává znalosti?
- Kdo předává víru?
- Kdo předává zručnost, fortel, nápady?
- Kdo předává naději?

Varianta

Motivační otázka:

Chtěli po vás rodiče něco, co vám přišlo těžké nebo se vám do toho nechtělo, přišlo vám to nesmyslné nebo zbytečné? Měli jste udělat něco, co bylo nepříjemné?

(Nechte děti sdílet své zkušenosti, dejte jim prostor. Dejte slovo každému, kdo bude chtít.)

Můžete shrnout dětské zkušenosti, nebo doplnit např. takto:

To se stává, rodiče třeba chtějí, abyste domů přišli přesně v šest, ale vám se ještě chce jezdit na kole. Nebo vám říkají: už se na tu písemku z matematiky! Už jsi cvičila na piano? Nebo ještě závažnější věci – musíš se jít omluvit bratrovi, když sis vypůjčil jeho míč bez dovolení. – To jsou věci, do kterých se vám nechce. Musíte přestat někdy překážky, třeba svou nechuť. Vynaložit úsilí. Když vám to rodiče říkají, vidí v tom smysl – mají za to, že je dobré vynaložit nějaké úsilí, abychom něco získali, abychom byli odměnění.

Práce přímo s textem

Přeteme si text z Bible o Izákovi, který kopal studny. Abychom příběh pochopili, máme pro vás několik otázek – zkuste na ně odpovědět s pomocí textu nejprve sami nebo se poraďte s kamarády nebo vám pomůže učitel. (Dětem rozdejte papíry s textem, případně pracovní list.)

- Co je to Egypt – co vám to připomíná za biblický příběh? Proč tam Izák nemá chodit, ani když je hlad?
- Na jakých místech Izák kope studny? Proč asi?
- Proč nejde jinam?
- Jaká je jeho odměna?

Odpovědi můžete komentovat a případně je dalšími otázkami navádět na správnou odpověď, můžete jim i poradit např. „hledejte ve verši...“, atd. Odpovědi můžete zopakovat a shrnout (doplnit) třeba takto:

Izák nemá chodit do Egypta – tam je sice vody dost, studny kopat není třeba, úroda je zajištěná, ale není to zaslíbená země. Je to místo, kde cizince zotročí a Bohu se tam sloužit nedá. Už Izákovu otci Abrahamovi zaslíbil Bůh místo, kde budou mít domov a budou svobodní. Proto nechce Izák odejít, to se naučil od svého otce, v tom ho následuje. I ty studny kope tam, kde je už Abraham jednou vykopal. Ví, že tam bude voda. A hlavně ví, že tu zemi mu Bůh slíbil. To bude místo, kde bude on i jeho děti žít. Našel smysl, proč neutíkat nikam, kde to bude lehké a bez práce. Izák po svém otci opakoval i chyby, ale když neopustil zaslíbenou zemi, následoval ho a ctil ho v tom nejlepším, co mu Abraham předal.

Osobní reflexe:

Na začátku jsme přemýšleli o tom, že nám některé rady rodičů připadají těžké nebo nesmyslné. Dokážeme domyslet, jaké jejich rady mají smysl? A jaký nám přinášejí užitek?

(Pokud na začátku děti navrhovaly nějaké těžké rady nebo situace, zkuste společně najít v nich smysl, důvod, proč je rodiče o něco prosí, k němu je vedou, atd.)

Pokud jste měli málo „materiálu“, můžete použít následující tabulku na doplnění.

Těžký úkol

**Co získáš, když se překonáš a úkol nebo
prosbu splníš? Proč to má smysl, proč je to
dobré?**

Omluvím se sourozenci za věc vypůjčenou bez dovolení.

Přijdu v hodinu, na kterou jsme se s rodiči domluvili.

Jako „starší a rozumnější“ ustoupím mladším dětem.

Nelžu, ale budu mluvit pravdu, i když to není pro mě výhodné (např. jsem způsobil nějakou škodu, rozbil něco, atd.)

Vnuju pasování před písemkou.

Cvičím hru na hudební nástroj.

Musím vstávat každou neděli dříve brzo do kostela.

Přesah

Otázky k rozhovoru:

- Zeptejte se rodičů, co důležitého jim předali jejich rodiče, popř. co museli objevit, „vykopat“ sami dodatečně.
- Víte, že velikonoční pesachová slavnost Hod beránka začíná otázkou dítěte, které se otce ptá „Proč jsme se tu sešli?“
- Myslí rodiče na vaši budoucnost? Kdy o tom s vámi mluví? Je to otrava nebo zábavné? Myslíte, že svůj názor změňte?
- Kdy říkáte „to nemá cenu“? (nedají se domácí úloha, nedají se slepit model, nebaví vás chodit do nedělní školy, nedají se našetřit na vysněnou hrušku) Jak to vidí rodiče? Myslíte, že svůj názor změňte?

Podnět: Zkuste dát mamince dárek v den svých vlastních narozenin – jako poděkování za to, že vám dala život.

Liturgie

Modlitba

Bože, děkuji ti za rodiče. Za to, že mi dali život, že tu jsem. Děkuji ti, že o mě pečují. Dej mi trpělivost, abych je měl rád a cítil je vždycky, i když mě někdy štve a někdy jim taky nerozumím. Prosím tě, dej, abychom si navzájem odpouštěli, když si ublížíme. Prosím tě za děti, které vlastní rodiče nepoznaly. Najdi pro ně lásku u adoptivních rodičů a přistounů. Amen.

Okénko do bohoslužeb

Mě by zajímalo, jak říkáte svým rodičům, jak je oslovujete (mami, mámo, maminko,...) A jak jim říkáte, když o nich mluvíte? (Maminka/tatínek, máma/táta, otec/matka...) No, člověk slyší lidi mluvit o svém rodiči všelijak (můžete, nemusíte použít i drsnější výrazy: např. tata, fotr, starej). Víte, někdy to není úplně lehké mluvit o rodičích vždy pěkně. Pán Bůh nás ale učí, že se o to máme snažit. Možná nejsou dokonalí, ale vděčíme jim za život. A alespoň za to, bychom si jich měli vážit. A většinou je toho i mnohem více. Děti dnes v nedělní době páté přikázání a také příběh o Izákovi a studnách. (Domluvte se s učiteli, zda použijí příběh o studnách, nebo zda zůstanou jen u přikázání.)

Odkaz na pracovní list

[12 Spory o studně](#)

[12 Spory o studně - st](#)

[5. přikázání – Izák](#)

Kam dále

[Pozvání na cestu SZ I, Spory o studně \(pro střední a starší školní věk\)](#)

Odkaz na píseň

[Vše dobré, co máme \(BTS19\)](#)

Cílová skupina

[Starší školní](#)

[Školní](#)

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Desatero – Modlitba Páně – Krédo](#)

Téma

[Desatero](#)

Biblický odkaz (kat)

[Exodus 20,12](#)